

Norbergs kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter prioriterad tillsyn i Källskolan
belägen i Norberg kommun

Tillsyn i Källskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Norbergs kommun under våren 2015. Källskolan besöktes av Skolinspektionen den 18 och 19 mars 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Enligt skolans egna uppgifter var andelen elever i årskurs 3 som nådde kunskapskraven i respektive ämne vid läsårets slut 2013/14; 93 procent i svenska, 67 procent i svenska som andraspråk, 87 procent i matematik, 97 procent i naturorienterande ämnen och 97 procent i samhällsorienterande ämnen. Vid de nationella proven i årskurs 3 läsåret 2013/14 visar nationell statistik att i matematik var resultaten högre än rikets i fyra delprov och lägre än rikets i tre delprov. I svenska var skolans resultat högre än i riket i alla fem delprov som handlade om läsning, medan i de tre delprov som gällde skrivande var resultaten lägre än rikets.

Trygghet och studiero

I Skolinspektionens personalenkät får påståendet "Att upprätthålla ordning i klassrummet tar upp en stor del av min undervisningstid" ett lågt medelvärde 4,6, på en skala 0 -10. I hela frågeområdet som handlar om elevernas trygghet är skolans värde 6,2. Det är lägre än det sammatagna värdet för alla skolenheter som medverkat i denna enkätomgång vilket var 6,8.

Skolan genomförde höstterminen 2014 en egen enkät med vårdnadshavare som bland annat gällande trygghet och trivsel i årskurs 3. Lägre värden för elevernas trygghet i utomhusmiljön än för miljön inomhus framkommer i enkäten.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2015-08-17
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2015-08-17
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-08-17

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på brister som huvudmannen måste åtgärda för att uppfylla författningarnas krav. Det gäller såväl arbetet med att tillförsäkra samtliga elever studiero i klassrummen som det förebyggande och åtgärdande arbetet kring elevernas trygghet utanför klassrummen. Trots att skolan bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling finns det elever som känner sig rädda ute på skolgården eller på väg till och från lektioner.

Rektorn måste se till att elevhälsans funktioner används på ett sådant sätt att de ges förutsättningar att arbeta förebyggande och hälsofrämjande i syfte att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Att elevhälsan ger övrig personal stöd i arbetet med att förebygga brister gällande trygghet och studiero är angeläget.

Beslut

2015-04-14

4 (18)

Dnr 43 - 2014:8193

Skolan behöver också förbättra sitt systematiska kvalitetsarbete för att utveckla verksamheten. Skolinspektionens utredning visar visserligen att skolan följer upp elevernas kunskapsresultat på individnivå. Dock framkommer brister i arbetet med att analysera resultaten på en övergripande nivå, vilket kan medföra att de utvecklingsinsatser som genomförs, inte alltid motsvarar faktiska behov. Rektorn behöver också se till att de olika delarna i kvalitetsarbetet konsekvent dokumenteras.

Inom övriga granskade områden har Skolinspektionen inte funnit annat än att skolan uppfyller kraven som ställs i författningarna.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norbergs kommun att senast den 17 augusti 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen. Delredovisning av hur arbetet framskrider ska vara Skolinspektionen tillhanda senast den 18 maj 2015.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Norbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn måste se till att eleverna tillförsäkras en trygg miljö på skolgården och vid förflyttning mellan lektioner.

Rektorn måste se till att åtgärder skyndsamt vidtas för att tillförsäkra samtliga elever studiero.

Motivering till bedömning av brist

Skollagen anger att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Enligt

förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 320) är det skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. En viktig förutsättning för detta är att elever, lärare och annan personal känner ett gemensamt ansvar och har respekt för varandra i skolan samt att skolan även involverar elevernas vårdnadshavare i arbetet med att skapa gemensamma utgångspunkter för en trygg skolmiljö. Det kräver ett aktivt värdegrundsarbete där grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet utgör grunden för en trygg och utvecklande studiemiljö. Rutiner för att säkerställa samverkan och kommunikation mellan elever, lärare och annan personal är också centrala inslag i det förebyggande och långsiktiga arbetet. Rektorns skyldighet att se till att elevers behov av stöd utreds och att stödåtgärder kommer till stånd för elever i behov av stöd är självfallet även det en del i arbetet med att skapa en trygg och stimulerande studiemiljö för alla elever. Det finns dock situationer när de åtgärder som vidtagits i förebyggande syfte inte är tillräckliga och där disciplinära åtgärder behövs för att säkerställa en god studiemiljö.

Skolinspektionens tillsyn visar att skolan inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att tillförsäkra samtliga elever trygghet och studiero.

Trygghet

I Skolinspektionens personalenkät är skolans värde 6,2 (skala 0-10) för frågeområdet som handlar om elevernas trygghet. Det är lägre än det sammatagna värdet för alla skolenheter som medverkat i denna enkätomgång vilket var 6,8. Källskolan genomförde höstterminen 2014 en egen enkät med vårdnadshavare som bland annat gällde trygghet och trivsel i årskurs 3. Lägre värden för elevernas trygghet i utomhusmiljön än för miljön inomhus framkommer i enkäten.

I Skolinspektionens intervjuer med rektorn och lärarna framförs flera exempel på hur skolan arbetar förebyggande och åtgärdande för att förhindra att kränkningar och bråk mellan elever. Detta arbete beskrivs också utförligt i skolans plan mot kränkande behandling. Bland åtgärderna beskriver rektorn att antalet rastvakter utökats. Vid Skolinspektionens två intervjutillfällen med elever i olika årskurser berättar dock flera elever om hur de vid olika tillfällen känt sig rädda för andra elever, under raster eller på väg till och från lektioner. Eleverna berättar också att de inte alltid har någon vuxen att vända sig till om det uppstår bråk på skolgården. Eleverna medger att de vet att det ska finnas rastvakter ute på skolgårdarna, men upplever att vakterna är för få och att de kan vara svåra att få tag i när eleverna behöver hjälp. I intervju med

representanter för elevhälsan förklarar en av deltagarna att vissa platser inte upplevs trygga för eleverna, till exempel snöhögen och vissa delar av skolgården. Vidare hänvisas vid intervjun till en tidigare trygghetsenkät som visade att barnen känner sig trygga på sin "egen" skolgård, men att de är osäkra på den andra sidan av gården. De barn som har musikundervisning på Centralskolan känner också otrygghet när de går dit ensamma, beskriver en av specialpedagogerna. De yngsta eleverna hämtas av en vuxen när de ska till musikundervisningen.

Tillsynen visar att det finns flera elever på skolan som inte känner sig trygga, särskilt utanför klassrummet vid förflyttningar eller på raster. Skolinspektionen bedömer därmed att trots att skolan har ett förebyggande och åtgärdande arbete mot kränkande behandling, behövs ytterligare åtgärder för att tillförsäkra samtliga elever en trygg skolmiljö.

Studiero

I Skolinspektionens personalenkät får påståendet "*Att upprätthålla ordning i klassrummet tar upp en stor del av min undervisningstid*" ett lågt medelvärde 4,6, på en skala 0 -10. I Skolinspektionens intervjuer med rektorn, elevhälsan, lärarna och eleverna ges emellertid en bild av att studieron överlag är bra. I intervjuerna med rektorn och elever medges dock att studieron inte är tillfredställande i särskilt en av klasserna. Vid fyra av de fem lektionsobservationer som Skolinspektionens genomför, råder studiero i klasserna. Men vid besöket i den klass, som elever och rektor i intervjuerna beskrivits som "*stökig*", är det hög ljudnivå och flera elever går omkring och stör sina kamrater. Trots varierade och engagerande övningar och uppgifter under lektionen, har många elever svårt att koncentrera sig. Stora skillnader mellan olika elevers förmåga att lösa uppgifterna framkommer också under lektionen.

Skolinspektionen bedömer att eleverna i den aktuella klassen inte tillförsäkras en studiemiljö som präglas av studiero. Då eleverna har en kort tid kvar på skolan är det angeläget att studiemiljön skyndsamt förbättras för att eleverna ska få studiero och därmed bättre förutsättningar att nå kunskapskraven.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen bedömer, utifrån bristernas karaktär, att ett föreläggande är det ingripande som är nödvändigt för att huvudmannen ska avhjälpa de påtalade bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Norbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. (2 kap. 13 och 17–18 §§ skollagen samt 33 § införandelagen)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Huvudmannen behöver redovisa en konkret plan för att se till att eleverna i förberedelseklasserna får undervisning av lärare som har legitimation och behörighet för den undervisning de bedriver.

Rektor behöver organisera och använda elevhälsan så att den uppfyller skollagens krav på att arbeta förebyggande.

*Motivering till bedömning av brist**Lärares behörighet*

Utgångspunkten i skollagen är att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Lärare som inte uppfyller kraven enligt skollagen får undantagsvis bedriva undervisning. Det gäller bland annat om det inte finns personer som uppfyller kraven att tillgå inom huvudmannens organisation. En sådan lärare eller förskollärare ska dock enligt skollagen vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

Av tillsynen framgår att det finns två lärare i Källskolan, anställda efter den 1 juli 2011, som bedriver undervisning som de saknar legitimation och behörighet för. Båda lärarna undervisar i förberedelseklass i ämnena svenska som andraspråk, matematik, natur- och samhällsorienterande ämnen. Någon tidigare erfarenhet av sådan undervisning har de inte. En av lärarna undervisar även i bild och musik. I huvudmannens organisation och på Källskolan finns ett flertal legitimerade och behöriga lärare inom dessa ämnen. På Skolinspektionens fråga om rektor inte kunnat flytta om lärarna för att lösa situationen med behörighet i förberedelseklasserna, svarar rektorn: *"Nej, den övriga personalen behövs där de är och det är svårt att flytta på personal."* Rektor meddelar skriftligt efter tillsynsbesöket att en behörig lärare anställdes till den ena förberedelseklassen, men läraren, av personliga skäl, blev sjukskriven efter en kort tid. Vidare uppger rektor att det är svårt att rekrytera utbildad personal.

Av utredningen framgår, enligt Skolinspektionens bedömning, att det finns brister i arbetet med att säkerställa att endast behöriga lärare bedriver undervisning. Utifrån utgångspunkten i skollagen att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, bedömer Skolinspektionen att åtgärder behövs för att eleverna i förberedelseklasserna ska undervisas av lärare med utbildning för den undervisning som bedrivs där.

Elevhälsan

Enligt skollagen ska det för eleverna finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot målen ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska,

psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av förarbetena till skollagen (Prop. 2009/10:165 s 276) framgår att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper. Vidare framgår att de mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling.

Källskolans elevhälsoteam består av en skolsköterska, en kurator och två specialpedagoger. Vid behov anlitas psykolog för utredningar och handledning av personal. Vid Skolinspektionens besök arbetar inte skolsköterskan heltid och kuratorn har 30 procent av sin tjänst förlagd till Källskolan. Vid vissa av elevhälsans möten deltar även en person benämnd beteendepedagog med utbildning i ART (Aggression Replacement Training). ART är ett manualbaserat preventionsprogram, utvecklat av amerikanska psykologer, för ungdomar som betar sig aggressivt.

De båda specialpedagogerna arbetar heltid och de arbetar dels med att handleda lärarna och dels med enskilda elever som behöver särskilt stöd.

I Skolinspektionens enkät som pedagogisk personal vid Källskolan besvarat, skattas påståendet *"I min skola finns beredskap för att i det dagliga arbetet hantera situationer som kräver elevhälsogruppens kompetenser"* relativt lågt 6,4 (skala 0-10) medan påståendet *"Jag kan få råd och stöd av elevhälsogruppen för att själv kunna hjälpa mina elever i deras utmaningar"* får ett högre värde 8,1.

I Skolinspektionens intervju med representanter för elevhälsan ges flera exempel på specialpedagogernas förebyggande insatser i olika ämnen, för att eleverna ska nå kunskapsmålen, men inga exempel som gäller elevhälsans förebyggande arbete när det gäller t.ex. trygghet och värdegrundsfrågor. Av intervjun med elevhälsans representanter framgår också, som tidigare beskrivet i detta beslut, att det finns elever på skolan som känner sig otrygga i vissa situationer och på vissa platser i skolan. Skolans kurator uppger att just nu diskuterar man i teamet mycket om det förebyggande arbetet, men att det arbetet varit eftersatt. Kuratorns arbete har mest varit åtgärder i efterhand när olika problematiska situationer har uppstått. Rektorn uppger vid rektorsintervjun att det är specialpedagogerna som arbetar mest med det förebyggande arbetet och vid ett senare tillfälle tillägger rektorn: *"Vi vill arbeta mer förebyggande än vi gör nu"*.

Utredningen visar att elevhälsan förvisso genomför ett visst förebyggande och främjande arbete när det gäller elevernas kunskapsutveckling. Utifrån

uppgifter som i tillsynen framkommer kring elevernas trygghet och studiero, bedömer Skolinspektionen dock att elevhälsans förebyggande arbete i detta avseende, inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen bedömer, utifrån bristernas karaktär, att ett föreläggande är det ingripande som är nödvändigt för att huvudmannen ska avhjälpa de påtalade bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Norbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn behöver se till att arbetet med att analysera kunskapsresultaten och resultatet av arbetet med trygghet och studiero förbättras. Rektor behöver också se till att utifrån analysresultaten besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder.

Rektorn behöver se till att alla delar i det systematiska kvalitetsarbetet; planering, uppföljning och utveckling av utbildningen dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen, och att detta dokumenteras. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 304) är arbetet med att utveckla verksamheten en process där en analys och värdering bl.a. av skolans resultat och redan vidtagna åtgärder, måste ligga till grund för beslut om åtgärder för förbättring.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på långsiktig utveckling. Utgångspunkten är, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Som ett led i att identifiera utvecklingsområden bör rektorn tillsammans med personalen analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen. Utifrån analysen bör rektorn tillsammans med personalen identifiera utvecklingsområden och därefter besluta om insatser för att de nationella målen ska uppfyllas.

Tillsynen visar att Källskolans kunskapsresultat samlas in och sammanställs. Det finns dock brister i skolans kvalitetsarbete, särskilt när det gäller att analysera de insamlade resultaten. Åtgärder behövs även när det gäller dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet.

I Skolinspektionens enkät som personal besvarat framkommer relativt låga värden för: rektors ansvar för det pedagogiska arbetet på skolan (5,6 på skala 0-10), uppföljning av lärarnas arbete (5,5) och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling (5,9). Vid kommunikering av lämnade uppgifter efter tillsynsbesöket, beskriver rektorn hur elevernas individuella kunskapsutveckling följs upp vid klasskonferenser en gång per termin.

I de intervjuer som Skolinspektionen genomfört med lärare hänvisas till det årshjul med uppföljningstidpunkter som rektor sammanställt. På frågan om vad som följs upp, svarar en lärare att uppföljningen inte fungerat så bra och att skolan inte riktigt följer det som bestämts. Vidare beskrivs i intervjun med

lärare hur de funderat på vilka specialpedagogiska insatser som behövs utifrån resultaten på de nationella proven. På frågan om de åtgärder som vidtas för att förbättra utbildningen bygger på en analys av resultaten, svarar en lärare att den matematiksatsning man genomfört bygger på konstaterade behov skolan har. Vidare anger samma lärare att *"en läsande klass och skrivandet"* också är sådant skolan behöver. En annan lärare förklarar: *"Vi diskuterar olika ämnen en gång i månaden och då kommer sådana här frågor upp"*. Ytterligare en lärare uppger: *"Förstelärarna har initierat viss utveckling"*. I intervjuerna ges dock, enligt Skolinspektionens bedömning, inga konkreta exempel på hur skolan arbetar med att analysera olika resultat på skolnivå och därefter vidta åtgärder.

Representanter för elevhälsan beskriver i intervjun att det finns dokumentation på vilka åtgärder som ska vidtas för att utveckla utbildningen, men att det fortfarande saknas en analys av resultaten och en utvecklingsplan baserad på denna analys. Vidare beskrivs i intervjun att resultaten på individnivå följs upp, men på skolnivå och organisationsnivå görs inte detta. Rektorn visar vid intervjutillfället en årsplan för olika uppföljningsinsatser, men medger att arbetet med att analysera resultaten, vad som orsakar och påverkar dem, behöver utvecklas liksom skolans dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet. Rektor meddelar skriftligt efter tillsynsbesöket att varje lärare utvärderar sitt arbete vid läsårets slut och att dessa utvärderingar ligger till grund för nästa års prioriterade områden.

Den kvalitetsrapport som skolan årligen skickar till huvudmannen innehåller enligt rektorn, en sammanställning av skolans resultat och av olika teman som genomförts utifrån en treårscykel. I den senaste rapporten från läsåret 2013/14, vilken Skolinspektionen tagit del av, redovisas för Källskolans årskurser endast resultaten i nationella prov i årskurs 3. De finns sammanställda i en tabell med åtföljande text: *"Utifrån resultat och underlag för överlämnande till nästa årskurs, här till årskurs 4, så kan vi sätta in stöd och hjälp på rätt sätt. Ovan (i tabellen) kan vi se att "skriva berättande text" behöver tränas mer på, medan "enskild högläsning" redan fungerar bra."* Kvalitetsrapporten innehåller inget om övriga ämnen eller övriga årskurser i Källskolan. Några resultat av skolans värdegrundarbete finns inte heller redovisade i rapporten.

Utifrån det som ovan beskrivs bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolans arbete med att analysera resultat och utifrån detta besluta om utvecklingsåtgärder. Rektorn behöver därför utveckla det systematiska kvalitetsarbetet med planering, uppföljning och utveckling av verksamheten och då särskilt den del som handlar om att analysera insamlade resultat. Rektor behöver även se till att alla delar i kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen bedömer, utifrån bristernas karaktär, att ett föreläggande är det ingripande som är nödvändigt för att huvudmannen ska avhjälpa de påtalade bristerna.

Övriga arbetsområden***Undervisning och lärande***

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla

om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

Beslut

2015-04-14
16 (18)

Dnr 43 - 2014:8193

Ärendet har föredragits av undervisningsrådet Ingrid Åsgård.

På Skolinspektionens vägnar

Sara Rising
Beslutsfattare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Källskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Källskolan

Källskolan F-3 har tre förskoleklasser, tre klasser i årskurs 1, tre klasser i årskurs 2 och två klasser i årskurs 3. Vid skolan finns även två förberedelseklasser med nyanlända elever. Eleverna i dessa grupper är inskrivna i skolans ordinarie klasser och deltar i vissa lektioner där, utifrån kunskapsnivå. Skolan strävar efter att så snart som möjligt slussa ut eleverna till ordinarie klass. Skolan har samlad skoldag med samma start- och sluttid för samtliga elever. Under skoldagen finns grupptimmar på schemat då lärare ansvarar för undervisning i halvklass och fritidspersonal har aktiviteter med den andra halvan av klassen. I de tre förskoleklasserna finns 55 elever, årskurs 1 och 2 har tre paralleller med 67 respektive 58 elever. I årskurs 3 går 57 elever i två klasser. Skolan leds av en rektor och det finns två förstelärare på skolan.